

2

Nattviol

I EN UNDANGÖMD VRÅ AV min trädgård växer den vackra Nattviolen, som doftar så gott om natten. När jag ser den tänker jag på min mamma Ingegerd. Även hon tillhörde de där duktiga människorna, fast kanske lite mer i bakgrunden, ungefär som Nattviolen. En gång fick hon frågan ”Hur känns det att vara ingift i en familj med så många duktiga människor?” underförstått: när du själv inte kan någonting!

Mamma kom från en fin familj och växte upp på herrgården Ringatorp i Östergötland. Hennes pappa lärde henne rida redan när hon var tre år, och hennes stora intresse kom att bli just hästar och ridning. Som ung tillbringade hon det mesta av sin tid tillsammans med hästen Mac, som hon spände framför kärran, eller red in till Linköping för att hälsa på sina vänner. När hon skulle gå på dans packade hon ner finklänningen i sadelväskan, och red till dansstället, där hon bytte om i stallet. Hästlukten fick väl bara anses som en pikant parfym!

Mamma var en person som alltid ställde upp för andra och alltid ville hjälpa till om hon kunde. Hon var mycket omtänk-

sam och pysslade om sin familj på alla sätt, med god mat och trevlig samvaro. När pappa skrev sina böcker om arkitektur, gick hon en kurs i maskinskrivning och hjälpte honom att renskriva hans handskrivna utkast. Det var ett stort arbete, för pappas böcker var oftast mycket omfattande. Tänk så många timmar och mycket möda hon lade ner på detta. Hon fanns ständigt vid hans sida, tjänade i glädje och ställde upp för alla som behövde. Ofta gick hon också hem till vänner och bekanta för att uppmuntra och hjälpa dem med småsaker, och jag tror att de verkligen kände att hennes hjärta var med när hon deltog i deras sorg och glädje.

På kvällarna samlade mamma ofta familjen framför öppna spisen, där hon tänt en hemtrevlig brasa och läste sen högt för oss ur någon bok, och kvällen avslutades alltid med en enkel aftonbön. Mamma skapade en atmosfär av trivsel och värme, som blev en stor trygghet och som betytt mycket för mig i livet.

Lite bortskämd blev jag nog eftersom jag var yngsta barnet. När mina syskon tyckte att jag borde hjälpa till med något, kunde mamma säga: ”Nej, Annika sitter och läser läxor”. I själva verket hade jag lagt en rolig bok inuti läxboken, så mamma skulle tro att jag var duktig och gjorde det jag skulle. Det skulle nog aldrig fallit henne in att jag inte alltid var hennes duktiga lilla Annika. Jag älskade min mamma, men jag tror

inte att hon riktigt förstod mig och mina behov och känslor. Hon ville så gärna att jag skulle vara snäll och duktig och finnas till hands för henne, och helst inte göra något väsen av mig. Men genom sina krav band hon mig till sig, på ett sätt som gjorde att jag gick in i ett ”drag-mig-undan-mönster”, för att skydda mig, och inte göra henne besviken.

Hela somrarna vistades vi på vårt sommarställe Udden, som låg vid sjön Roxen i Östergötland, ungefär en mil från mammas barndomshem Ringatorp. Vi älskade verkligen den platsen! Där ägnade vi oss åt att leka, bada, plocka bär och svamp och rida på våra hästar Maja och Majken. Vi plockade massor av svamp, som vi stekte i smör och åt på smörgås. Eftersom huset var omgivet av beteshagar med kor och hästar, fanns det gott om champinjoner, och även en svamp som vi kallade bocksvamp. Den fick heta så eftersom den var lika talrik som de röda bockarna i Lisbeths rättskrivningsbok!

Det fanns ingen riktig väg fram till huset, utan vi fick gå genom en kohage för att komma dit. Där fanns inte heller någon el eller rinnande vatten, så vi fick pumpa upp vatten ur en brunn och toaletten var förstås ett utedass.

Eftersom pappa ofta var mycket upptagen med sitt arbete, var det mamma som fick packa allt vi behövde för sommaren och ta med oss på tåget till Linköping. Sedan hämtade vi hästarna som varit utlånade under vintern och spände dem

framför en vagn och körde sista biten till Udden.

Mamma hade nog gärna sett att något av hennes tre barn delat hennes stora intresse för hästar, men tyvärr blev det inte så. Varken mina syskon eller jag själv var särskilt intresserade. Visserligen red vi ofta på våra hästar, men för min del var jag mest rädd för både hästar och kor. En gång när vi gick genom en hage ville mamma bevisa för oss att korna var ofarliga. Hon gick fram och satte sig på ryggen på en av korna som låg i gräset och idisslade, varvid kon flög upp ur gräset och mamma flög av med en väldig fart. Tyvärr blev jag nog inte mindre rädd efter den händelsen!

Jörgen hade lite annorlunda intressen; han samlade på ormar och var ofta ute i skogen och tittade på fåglar. Om han då fick syn på en orm hände det att han tog av sig en strumpa, stoppade ner ormen där och bar hem den. En gång hittade mamma till sin förskräckelse en låda med tjugo huggormar i hans rum, som han motvilligt fick släppa ut i skogen igen. Han lärde sig hur man skulle handskas med dem, men vid ett tillfälle när mamma och pappa var i Linköping, hände det i alla fall att han blev biten, och då tog jag honom bak på cykeln och skjutsade honom fyra kilometer till en granne, som körde honom vidare till sjukhuset.

Jag var ganska ensam under min uppväxt och hade inte så många kamrater, varken hemma eller i skolan. Men under

kriget flyttade en norsk familj in på gatan. Deras flicka, Sidsel, som var jämnårig med mig, kom att bli en mycket god vän. Vi gick i samma klass och hon följde ofta med oss till vår sommarstuga på Udden.

När vi gick till skolan hade vi alltid mycket att prata om, Sidsel och jag, men regniga dagar brukade promenaden ta längre tid än vanligt, åtminstone för mig. Jag tyckte så synd om alla små maskar som krupit upp på vägen för att undkomma vätan, och jag ville så gärna hjälpa dem ner i diket för att de inte skulle bli överkörda. Därför kom jag nästan alltid för sent till skolan de dagarna.

Jag undrar om Gud kände sig lika maktlös med oss människor, som jag gjorde när jag ville rädda de där maskarna? Jag kunde ju inte tala maskspråket och förklara för maskarna vad de skulle göra. För att göra det skulle jag behöva bli en mask! Hur skulle Gud få oss människor att förstå att vi skulle sluta göra så mycket ont mot varandra, och istället älska varandra? Han behövde bli en människa ...

Det var just detta Jesus gjorde. Han lämnade allt och blev en människa för att kunna tala människors språk och för att lära oss att leva i fred med varandra. Han ville lära oss att dela med

oss och ge, istället för att ta. Att ha omsorg om varandra, istället för att angripa och slå.

Han ville visa oss vägen tillbaka till Gud och lära oss leva på Guds sätt. Genom sitt sätt att leva gav Jesus oss en förebild; vi skulle leva så som han gjorde. Han kallar oss till medhjälpare och medskapare. Han ger oss uppdraget att ta oss an vår nästa. ”Lär att göra vad gott är /.../ visa förtryckaren på bättre vägar, skaffa den faderlöse rätt, utför änkans sak” (Jes. 1:17). *Då* ska jag välsigna. Han talar till oss genom sitt ord och vill påverka oss genom sin Ande. Han vill omforma oss, för att sedan leda oss vidare i handling.

Gud vill först förändra våra egna hjärtan, och sedan genom den förvandlingen förändra vår värld. Vill vi inte lyssna och ge vårt gensvar, så att vi hör och gör det Gud säger, finns det inget hopp för världen utanför. Gud har gjort sig beroende av oss. Han kallar oss till att vara levande kanaler för sin kärlek. Om var och en tog sitt ansvar skulle vår omgivning förändras. Låt oss säga att vi såg, lyssnade på, och tog oss an fem människor i vår omgivning, och att var och en av dem i sin tur såg, lyssnade på, och tog sig an fem människor, och så vidare. Då skulle det inte finnas någon ensamhet mer! Vår omgivning skulle förändras.

Tänk dig att du har en farmor någonstans. Du vet att hon finns där, tycker om dig och längtar efter dig, men du går ald-

rig dit och hälsar på. Då kan du heller aldrig lära känna henne. Hon får aldrig rå om dig eller visa dig sin kärlek, eller ge dig av det hon har. Du måste gå dit och säga: ”Här är jag. Jag vill vara här hos dig, för jag tycker om dig och vill lära känna dig och lära av dig”. Det är på samma sätt om du vill lära känna Gud. Du måste gå till honom, vara tillsammans med honom och stanna till, så att du kan höra vad han säger. Det är viktigt att Guds Ord får nå in i dig, att du lyssnar!

Lyssnar gör du när du blir stilla inför din Bibel och säger: ”Tala till mig genom ditt Ord, Herre. Jag vill lära känna dig mer”. Ordet från Gud formar och skapar något nytt och livgivande. När vi lyssnar verkar Ordet. Gud längtar efter att få prägla sitt liv i oss, men det kan han inte göra om vi aldrig tar oss tid att söka hans ansikte.

När jag var ung ville min pappa lära mig att se och uppfatta det vackra i gamla byggnader. Han ville lära mig vad han själv hade lärt sig, så vi reste tillsammans till Istanbul i Turkiet. Istanbul hette förr Konstantinopel. Pappa hade varit där flera gånger tidigare.

I Konstantinopel finns det en underbart vacker kyrka – Hagia Sofia – som byggdes på 500-talet. Den fungerade som kristen kyrka till 1453, då Konstantinopel erövrades av turkarna, och gjordes då om till muslimsk moské, och man kalkade över alla kristna väggmosaiker med en tjock brun kalk. I

början av 1900-talet överläts Hagia Sofia till att vara museum, och man började knacka fram allt som varit överkalkat och Kristusbilderna blev synliga igen.

Kyrkan är otroligt vacker! Den har en enormt stor och mycket fint konstruerad kupol, genombruten av många fönster så att ljuset strömmar in från alla håll. Det ser ut som om solens strålar lyser in överallt och det blir till ett ljusspel. En symfoni för ögat som inte kan beskrivas. Till slut värker det i nacken, men man kan ändå inte ta ögonen däruppifrån.

Pelarna är mycket kraftiga och gjorda av en mörkröd sten som kallas porfyr. När man ser pelarna känns det nästan som träden hemma i Småland. Man ser inte direkt på träden, men känner ändå hela tiden att de finns där och ”bär upp” skogen. Pelarskogen blir på något sätt levande och rör sig – men det är ju i själva verket jag som rör mig när jag vandrar omkring i kyrkan.

I en skog är marken täckt av grön mossa, mjuk och sviktande, men i Sofiakyrkan är golvet av vackraste mosaik, stenar i olika färger, lagda i mönster på bysantinskt sätt, men det är ändå levande, precis som i en skog. Ljuset spelar, pelarna rör sig, golvet lyser och plötsligt möts man av ett kors, helt undan gömt bakom en pelare! Det känns nästan som om Gud låtit korset slå ut som en blomma just då och precis där. En överraskning, en hemlighet, *levande och verksam* i mitt dagliga liv.

Allt det där ville pappa lära mig, och mycket mer förstås. Vi gick där i timmar. Fyra timmar första dagen och jag tänkte: ”Hur ska jag stå ut med att gå här så länge? Tålmod kommer jag i alla fall att få lära mig!”

Men ju längre jag gick där och ”bara var”, desto mer upptäckte jag allt som fanns att se. Hagia Sofia gjorde ett oerhört intryck på mig. Först var kyrkan bara stor och kall. Sedan tog den form och fick liv, färg, ljus och var full av glädje och överraskningar! Det gick utmärkt bra att gå där i fyra timmar, och i tre timmar nästa dag och lika mycket sista dagen! Ju mer man såg desto mer fanns att se.

Precis så är det att söka Guds ansikte och att lyssna på hans röst. Det står i Bibeln att vi ska gå och be, söka honom av hela vårt hjärta och ta oss tid (Jer. 29:12–13). Allt annat får vara. Då kan han prägla sitt liv i oss. Inte som ett krav, utan som ett erbjudande. Jag låter mig påverkas av Gud, som jag vet vill mig det allra allra bästa.